

Elektronik tıp dergiciliğinde geline nokta

Hakan Özdemir

Editör (hakanoz@gazi.edu.tr), Diagnostic and Interventional Radiology, Hoşdere Cad., Güzelkent Sok., Çankaya Evleri F/2, 06540 Ankara, Türkiye.

Öncü çalışmalarına 2003 yılı başı itibariyle başladığımız ve Haziran 2003 tarihinde kullanıma sunduğumuz elektronik tıp dergiciliği ve “on-line submission” konusunda günümüzde ulaştığımız nokta oldukça sevindiricidir. Dergimize 2003 yılında gönderilen çalışmaların 160 tanesi klasik posta yoluyla, 31 tanesi ise “on-line submission” yolu ile gönderilmiştir. Bu oran 2004 yılında klasik posta 27, “on-line submission” 193 ve 2005 yılında günümüze kadar klasik posta 3, “on-line submission” 164 olarak belirlenmiştir. “On-line submission” yöntemiyle yazılar daha kısa süre değerlendirilmektedir. Örneğin 2004 yılında klasik posta yoluyla gelen yazıların ortalama değerlendirme süresi 116 gün, “on-line submission” yoluyla gelen yazıların ise ortalama 22 gündür. Yazar, yayına hazırlama grubu, editörler kurulu ve danışman arasında kesintisiz iletişim platformu oluşturan elektronik tıp dergiciliği klasik bilimsel yayıncılık anlayışına ek olarak *Diagnostic and Interventional Radiology* dergisinin bilimsel düzeyini daha üst seviyelere taşımaktadır.

Tıp dergilerinin internette yer alması, “on-line” tıp dergisi yayıncılığı, bilimsel bilginin yayılması açısından son derece önemli olmakla birlikte dergilerin aldıkları atıf sayısının artması, dolayısıyla imakt faktörünün artması açısından da önemlidir. *Diagnostic and Interventional Radiology* dergisinin Türkiye’de oluşturduğu ilklerden birisi de Pubmed’de “Link-Out” opsiyonu sağlayan ve özel ikonu aracılığı ile yazıların tamamına serbest erişim veren ilk dergi olmasıdır. Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesi (Pubmed) her ay kullanıcılarına istatistiksel bilgiler sunmaktadır. Bu bilgilere göre Pubmed’e girdiğimiz ilk aylarda “Link-Ou”t ikonumuz ayda 1000-1200 arasında kullanılmaktayken, son aylarda bu sayı en az 1600’e ulaşmıştır.

Dergimiz ile ilgili bir diğer önemli gelişme, 2005 yılı başlarında İsveç kökenli veri tabanı olan ve DOAJ (Directory of Open Access Journals) olarak adlandırılan merkeze başvurmasıdır. Günümüzde 413 dergi bu veri tabanından yer almaktadır ve bu dergilerin “full text” makalelerine serbest olarak ulaşmak mümkündür. Kısa bir süre sonra dergimizin de bu veri tabanında yer alacağını tahmin etmekteyim. Bu konu ile ilgili bilgilere www.doaj.org adresinden ulaşmak mümkündür.

Elsevier/EMBASE veri tabanında yer alan dergimiz bu veri tabanı tarafından oluşturulan ve “the world’s largest single abstract and indexing database” olarak adlandırılan “SCOPUS” tarafından da taranmaktadır (www.scopus.com). Üyelik sistemi ile çalışan bu site aracılığı ile 10.000’den fazla bilimsel dergiye ulaşmak mümkün olmaktadır.

Elektronik tıp dergiciliği ile ilgili olarak dünyadaki önemli gelişmelerden biri de, üyelik sistemi ile çalışan ve dergilerindeki yazıların tam metinlerine ulaşılabilmeyi sadece üyelerine olanak tanıyan önemli bilimsel dergilerin bir bölümünün eski sayılarının tam metinlerine ulaşılmasını serbest bırakmış olmalıdır. Bazı dergiler bu uygulamayı son iki yıl hariç, bazıları ise son bir yıl hariç olacak şekilde uygu-

lamaktadırlar. Radyoloji dünyasının en prestijli dergilerinden olan *Radiology* ve *Radiographics* dergilerinde eskiden iki yıldan eski sayıların tam metnine serbest olarak ulaşılabilirken günümüzde bir yıldan eski sayılarının tüm metinlerine serbest olarak ulaşabilmek mümkün olmaktadır. Örneğin şu anda *Radiographics* dergisinin 2004 Temmuz-Ağustos sayısına ve *Radiology* dergisinin 2004 Ağustos

sayısına serbest olarak ulaşmak mümkündür.

Bilimsel bilginin yayılmasında ve paylaşılmasında önemli etkisi olduğunu düşündüğüm elektronik tıp dergiciliği *Diagnostic and Interventional Radiology* dergisinin bilimsel düzeyinin yükselmesinde ve yeni hedeflere ulaşmasında katkıda bulunacaktır.